

antidoping.no

Årsrapport for nasjonalt nettverk for antidopingarbeid i 2009

Innledning

Nasjonalt nettverk for antidopingarbeid har i løpet av 2009 avholdt fem møter. Møtene har fokusert på mandatet hvor følgende fokusområder fremgår:

- Belyse distribusjonskanaler for dopingmidler, herunder om distribusjon er knyttet til annen kriminalitet.
- Belyse mulig økonomisk profitt ved kjøp og salg av dopingmidler.
- Belyse brukermiljøer av dopingmidler med særlig fokus på kriminelle miljøer, narkotiske miljøer, treningssentermiljøer og idrettsmiljøer.
- Samordne tiltak for å bekjempe doping rettet mot ungdomsmiljøer uavhengig av tilhørighet til idretten.
- Fungere som diskusjonsforum for enkeltvis prosjekter/tiltak rettet mot lokalmiljøer.

Antidoping Norge har fungert som sekretariat for Nettverket, herunder innkalt til møter og skrevet referat fra møtene. Sekretariatet har utarbeidet en årsrapport for Nettverkets arbeid i 2009 som offentliggjøres.

I Nettverksmøtene er det blitt utvekslet informasjon og en oppdatering om status i antidopingarbeidet fra hver deltakende organisasjon. Gjennom informasjonsflyten i nettverket har regionale ledd av virksomhetene kunnet delta og medvirke i lokale tiltak. Dette har belyst nytteverdien av å ha en felles møteplass, hvor informasjonen kan distribueres på en effektiv og god måte.

Nettverket har avholdt følgende møter i 2009:

- 06.februar 2009
- 24. april 2009
- 18.juni 2009
- 20.oktober 2009
- 17.desember 2009

Deltagere i nasjonalt nettverk for antidopingarbeid i 2009 har vært:

- Anders Flekke (Toll- og avgiftsdirektoratet)
- Reino Ottesen (Major, HMS avdelingen, Forsvarsstaben)
- Anne Sagabråten (Seniorrådgiver, avdeling for tilsyn, Statens legemiddelverk)
- Terje Hviid Nordhaug (Aker Sykehus)
- Margaret Tveitan (Prosjektleder Dopingtelefonen)
- Dag Erik Strømstad (Dopingtelefonen)
- Harald Holmsen (Politidirektoratet)
- Jens.H Guslund (Helsedirektoratet)
- Ørjan Bye (KRIPOS)
- Anders Ø. Gimse (Seniorrådgiver, Utdanningsdirektoratet)
- Peter Hemmersbach (Norges laboratorium for dopinganalyse, Aker Sykehus)
- Finn Dotsetsveen (Rådgiver, kriminalomsorgsavdelingen, Justis- og politidepartementet)
- Anders Solheim (Daglig leder, Antidoping Norge)
- Frode Hestnes (Rådgiver, Antidoping Norge)
- Anne Cappelen (Fagsjef, Antidoping Norge)

Informasjonsutvekslingen i nettverket har hatt som intensjon å bidra til et mer målrettet antidopingarbeid. Informasjon om beslag og bruksmønster fra toll- og avgiftsdirektoratet og politidirektoratet har bidratt til en større forståelse om misbruk, samt gitt en god bakgrunnsinformasjon for dem som jobber operativt i deltagende virksomheter. Informasjon om misbrukere har gitt større fokus på helsekonsekvenser.

Arbeid innenfor fokusområdene:

1. Belyse distribusjonskanaler for dopingmidler, herunder om distribusjon er knyttet til annen kriminalitet.

Tollvesenets beslag av dopingmidler har vært stadig økende. Flere beslag har tydet på at flere stoffer markedsføres som midler med betydelig, ikke dokumenterte, helsebringende egenskaper. Beslag omfatter narkotika, legemidler og doping.

Beslag av EPO har vært diskutert. Preparater har i stor grad blitt bestilt på internett, og sendt via ordinære postforsendelser eller smuglerruter.

For beslagstall fra Toll- og avgiftsdirektoratet – se www.toll.no.

KRIPOS har i sine beslag observert at det kommer mye stoffer fra Kina. For beslagstall fra Politiet – se www.politiet.no.

2. Belyse mulig økonomisk profitt ved kjøp og salg av dopingmidler

Travis Tygart fra United States Anti-Doping Agency, USADA, har vært på besøk i februar 2009 og informerte om Balco saken i USA, og hvordan de arbeidet for å avsløre dopingnettverket knyttet opp mot Balco-laboratoriet.

I etterdønningene av en større sak i Norge har det fremkommet et ikke ubetydelig salg og distribusjonsnett av anabole steroider og narkotika.

I flere saker Forsvaret har hatt tidligere, har det vært dokumentert et kombinasjonsbruk mellom narkotika og dopingpreparater.

Ny høyesterettsdom har tilsidesatt praktisering av derivatbestemmelsene i narkotikaforskriften av 1978 i forbindelse med en sak som omfattet innførsel av GBL, slik at GBL ikke er å regne som narkotika, men som legemiddel. Statens Legemiddelverk har registrert behov for korrigeringer i regelverk og forskrifter.

3. Belyse brukermiljøer av dopingmidler med særlig fokus på kriminelle miljøer, narkotiske miljøer, treningssentermiljøer og idrettsmiljøer

På et seminar arrangert av Antidoping Norge fremkom en allmenn oppfatning at bruk kan få samfunnsmessige konsekvenser også utover brukers egne helseskader. Dette er dog vanskelig å bevise vitenskapelig, men det burde allikevel være mulig å kunne gi en betydelig mengde informasjon om blant annet overrepresentasjon av voldssaker hvor doping har vært en faktor. Det er uansett en klar oppfatning fra både idretten og Forsvaret at nulltoleranse og strafferammer for bruk av doping har en forebyggende og avskrekkende effekt.

Det har vært registrert stor faglig uenighet om hvor alvorlig bruk av anabole steroider er. I flere sammenhenger har det vært dokumentert klare sammenhenger mellom vold og bruk av anabole steroider. Det ble fremmet et forslag om at personer som blir arrestert av politiet i voldssaker skal forespørres om det er benyttet anabole steroider.

Kriminalomsorgstjenesten har forklart at innsatte også bruker veksthormon. De har sett klare sammenhenger mellom vold og anabole steroider, og ønsker større forståelse for sammenheng mellom vold og anabole steroider. De har sett et økende behov for testing for blandingsrus.

Poliklinikk for rus og avhengighet på Aker Sykehus med spesialkompetanse på avhengighet, har også vært involvert i avhengighetsproblematikk ved bruk av dopingmidler. De har observert et økende behov for riktig informasjon ut slik at relevante organisasjoner er orientert om behandlingsmuligheten. Doping har blitt oppfattet som et stort nedslagsfelt, og de har sett at doping og rus har samme funksjon i forhold til mestringsmekanismer.

En omfangsundersøkelse har vært bestilt av Helse- og omsorgsdepartementet og ble utgitt på høsten 2009. Undersøkelsen er kvantitativ. Rapporten skal følges opp i 2010. I neste fase kan det være ønskelig med en kvalitativ undersøkelse med direkte kontakt mot brukere.

Det er observert et større engasjement for endringer i land hvor bruk av anabole stoffer er forbudt. Resultatene fra større operasjoner i Norge har vist at problemene også eksisterer her.

4. Samordne tiltak for å bekjempe doping rettet mot ungdomsmiljøer uavhengig av tilhørighet til idretten

Riksadvokaten har i brev til alle politidistriktene stilt seg positivt til et samarbeid mellom Politiet og Antidoping Norge. Antidoping Norge har utarbeidet en konkret handlingsplan for hvordan et slikt samarbeid skal kunne fungere. Tiltakene har i tillegg til å fokusere på samarbeid også fokus på kunnskapsoverføring mellom Antidoping Norge og Politiet. Planen ble iverksatt i 2009 og fortsetter i 2010.

5. Fungere som diskusjonsforum for enkeltvise prosjekter/tiltak rettet mot lokalmiljøer

Helsedirektoratet hadde også i 2009 gitt midler til forebyggende antidopingarbeid. Det ble planlagt tiltak i 8 kommuner og politidistrikt. Informasjon og foredrag ble iverksatt og fortsetter i 2010 forutsatt fortsatt midler.

Oslo, Februar 2010